

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4205/2019
04.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Џејн Дрешевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Ненад Давидовић, адвокат из ..., ради раскида уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4937/18 од 18.10.2018. године, у седници одржаној 04.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4937/18 од 18.10.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 482/15 од 02.03.2018. године, првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се раскине уговор о доживотном издржавању закључен између ВВ, као примаоца издржавања и туженог, као даваоца издржавања, закључен пред Четвртим општинским судом у Београду РЗ-1990/93 од 29.10.1993. године. Другим ставом изреке, обавезана је тужила да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 231.000,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4937/18 од 18.10.2018. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев тужиле и раскинут уговор о доживотном издржавању РЗ-1990/93 од 29.10.1993. године, закључен између примаоца издржавања пок. ВВ и туженог ББ, као даваоца издржавања. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужили плати парничне трошкове у износу од 160.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласни РС“ бр. 72/11 ... 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена и неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, због чега нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом туженог указује. Указивање ревидента на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 9. ЗПП, није било предмет оцене овог суда, јер се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом, у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник странака, сад пок. ВВ, у својству примаоца издржавања са туженим је закључио уговор о доживотном издржавању Р 1990/93 од 29.10.1993. године, којим се тужени обавезао да сада пок. ВВ доживотно издржава, тако што ће му набављати и спремати храну, обезбеђивати пристојне услове за живот, бринути о његовом лечењу, што ће мајци пок. ГГ подићи надгробни споменик и примаоца издржавања сахранити. Уговорена је и обавеза плаћања комуналних трошкова за стан у којем прималац издржавања живи, а за остале обавезе је уговорено да ће давалац издржавања користити средства примаоца издржавања, за оне потребе које се не буду могле подмирити примачевим приходом. Пок. ВВ се обавезао да као накнаду за ове услуге туженом моментом смрти пренесе право својине на троипособном стану број ... у ... у ..., стеченим откупом из војног стамбеног фонда уговором од 10.05.1992. године, за који је цену платио давалац издржавања, који је сносио трошкове сахране своје мајке, а супруге примаоца издржавања, пок. ГГ. Заједница живота између примаоца и даваоца издржавања није уговорена, али је фактички успостављена јер су тужени, његова супруга и кћерке живели у заједничком домаћинству са пок. ВВ, у стану који је био предмет спорног уговора. Тужени је свој стан за то време издавао у закуп. Сада пок. ВВ је у августу месецу 2008. године напустио стан у којем је живео са туженим и његовом породицом, а дана 08.09.2008. године је остварио право на смештај у Геронтолошкој установи на ... о свом трошку, био је корисник војне пензије у износу од 42.000,00 динара, што је било довољно за покриће трошкова смештаја у тој установи. Туженог и његову породицу није обавештавао о намери да пређе у установу за стара лица, а у дом се сместио у време када су тужени и његова супруга били на годишњем одмору. Његово здравствено стање се погоршало 21.09.2008. године, када је због сметњи у говору примљен на ВМА, отпуштен је из болнице 26.09.2008. године, а коришћење смештаја у дому отказао је 01.10.2008. године, када га је тужилца одвела код себе у

Решењем Центра за социјални рад у Бања Луци од 22.06.2010. године, сада пок. ВВ, је као лице коме је правноснажним решењем Основног суда у Бања Луци Ов 05951709В од 25.11.2009. године потпуно и трајно одузета пословна способност,

стављен под непосредно старатељство Центра за социјални рад. ВВ је преминуо 07.03.2011. године у ..., сахрањен је у ..., а сахранила га је тужиља. Решењем Првог основног суда у Београду О 5868/11 од 31.05.2011. године, прекинут је поступак за расправљање заоставштине иза пок. ВВ до окончања парнице за раскид уговора о доживотном издржавању, а према наведеном решењу тужиља и тужени су једини законски наследници иза пок. примаоца издржавања. Сада пок. ВВ је оставио писмено завештање потписано у ... пред сведоцима, којим је располагао истим станом у корист тужиље, а тужени је ради оспоравања пуноважности завештања покренуо парницу П 1854/12. Раскид уговора о доживотном издржавању покренут је тужбом пок. ВВ 24.09.2008. године, а као разлози за раскид су наведени неизвршење уговора, поремећени односи и догађај од 10.08.2008. године, када је тужени физички напао пок. ВВ, због чега је он напустио стан и привремено боравио код ДД, док га Центар за социјални рад није сместио у Геронтолошки центар на Тужиља је као законски наследник пок. примаоца издржавања преузела парницу и поднеском од 15.06.2011. истакла захтев за раскид уговора о доживотном издржавању. Уговорне стране се од августа месеца 2008. године када је сада пок. ВВ смештен у Геронтолошку установу, користећи околност што је тужени на годишњем одмору, нису виделе до краја ВВ живота. Сада пок. ВВ је 2008. године био стар... година, и као човеку те старосне доби биле су му потребне услуге које је уговорио са туженим везане за исхрану, здравље, као и помоћ у обављању свакодневних активности, а у последњој години живота имао је потребу да га неко други храни и носио је хигијенске пелене.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да односи уговорних страна нису били поремећени, да пок. ВВ због пословне неспособности није био свестан значаја подношења захтева за смештај у дому и да није било неизвршења уговора, због чега је одбио тужбени захтев као неоснован.

Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и усвојио тужбени захтев, налазећи да се у конкретном случају не ради о неиспуњењу незнатног дела обавезе даваоца издржавања, с обзиром да оспорени уговор о доживотном издржавању није извршаван две године и седам месеци, а тужени није извршио и обавезу сахрањивања примаоца издржавања, због чега су испуњени услови за раскид уговора због неизвршења у смислу члана 120. став 3. Закона о наслеђивању.

Одредбом члана 117. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“ број 52/74, 25/82, 1/80) прописано је да уговор којим се један уговорник обавезује да издржава доживотно другог уговорника, или неко треће лице, а у коме други уговорник изјављује да му оставља сву своју имовину или један њен део у наслеђе није уговор о наслеђивању, него уговор о отуђењу уз накнаду свих непокретних ствари које припадају примаоцу издржавања у време закључења уговора, или одређеног дела тих ствари, чија је предаја даваоцу издржавања одложена до смрти примаоца издржавања (уговор о доживотном издржавању). Одредбом члана 120. став 3. Закона о наслеђивању прописано је да свака страна може тражити раскид уговора ако друга страна не извршава своје обавезе, а чланом 121. истог закона да ако су се после закључења уговора прилике толико промениле да је његово испуњење постало знатно отежано, суд ће на захтев једне или друге стране, њихове односе изнова уредити или их раскинути, водећи рачуна о свим околностима.

Код утврђеног да је сада пок. ВВ у августу месецу 2008. године напустио стан у којем је живео са туженим, а потом смештен у геронтолошку установу 08.09.2008.

године, да га је тужиља по изласку са болничког лечења дана 01.10.2008. године одвела код себе у ..., где је боравио до своје смрти, у ком периоду се уговорне стране нису виделе, то је и по оцени ревизијског суда правилан закључак другостепеног суда да су се у конкретном случају стекли услови за раскид уговора о доживотном издржавању због неизвршења, имајући у виду протек времена у којем спорни уговор није извршаван (две године и седам месеци), као и да тужени није извршио обавезу сахрањивања примаоца издржавања.

Имајући у виду временски период у којем тужени није имао контакт са пок. ВВ, па самим тим и није извршавао своје обавезе издржавања према њему као примаоцу издржавања предвиђене оспореним уговором о доживотном издржавању, то се у конкретном случају не ради о неиспуњењу незнатног дела обавезе од стране туженог, као даваоца издржавања, како је то правилно закључио и другостепени суд. Наиме, смисао уговора о доживотном издржавању је обезбеђење издржавања и због те његове специфичности он се не може одржати на снази када се из било којих разлога у дужем временском периоду фактички не извршава. Сходно наведеном, понашање туженог, као даваоца издржавања, према сада пок. ВВ, као примаоцу издржавања, у склопу свих околности конкретног случаја представља неизвршење уговора у битном делу од стране даваоца издржавања, и као такво јесте основан разлог за раскид оспореног уговора о доживотном издржавању.

Због наведеног је, а супротно наводима ревизије, правилном применом материјалног права другостепени суд спорни уговор о доживотном издржавању раскинуо због неизвршавања обавеза даваоца издржавања.

Ревизијским наводима којима се указује да тужени није својеволјно престао са испуњењем обавезе издржавања сада пок. ВВ, као и да га је тужиља онемогућавала да оствари контакт са пок. ВВ, заправо се оспорава утврђено чињенично стање и оцена изведених доказа, због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, па је нашао да су неосновани, јер је другостепени суд у побијаној одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге из којих произилази неоснованост ревизијских разлога, а које овај суд у свему прихвата.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да је тужиља тражила трошкове поводом изјављеног одговора на ревизију, међутим, како исте није определила у смислу члана 163. став 2. ЗПП, то је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић